

T.C.
ADALET BAKANLI I
Hukuk leri Genel M¼d¼rl¼ ü

Sayı : 98192251.151.04.E./6193/8210

10/03/2020

Konu : Noterlik Kanununun 55 inci
Maddesi Uygulaması

DA ITIM YERLER NE

Cumhurba kanlı ı Te kilatı Hakkında (1) sayılı Cumhurba kanlı ı Kararnamesinin 38/1-e maddesinde, "Adalet hizmetleriyle ilgili konularda, gerekli ara tırmalar ve mevzuat hazırlıklarını yapmak ve gör¼ bildirmek" hususu Bakanlı ımızın görevleri arasında sayıldı ndan, 1512 sayılı Noterlik Kanununun "Evrak ve defterlerin gizlili i" ba lıklı 55 inci maddesi ile ilgili uygulamadan kaynaklanan yakınmaların giderilmesi ve gerek mahkemeler gerekse noterlerden gelen gör¼ talepleri dikkate alınarak uygulama birli inin sa lanması bakımından önceki gör¼ lerimizin yeniden gözden geçirilmesi ihtiyacı do mu tur.

Bilindi i üzere, 1512 sayılı Noterlik Kanununun "Evrakın ve Defterlerin Gizlili i" ba lıklı 55 inci maddesinde, "*Noterlik evrak ve defterleri mahkeme, sorgu hakimli i ve Cumhuriyet savcılıklarınca veya resmi daireler tarafından, konusu da belirtilmek suretiyle, noterlikte soru turmaya yetkili kılınan kimselerce incelenebilir.*

Noterlik evrak ve defterlerinin daire dı na çıkarılabilmesi, mahkemenin veya sorgu hakiminin kararıyla mümkündür.

Mahkeme veya sorgu hakimi evrakın dava sonuna kadar dosyada kalmasına karar verirse, bu takdirde evrakın bir örne i çıkartılıp aslına uygunlu u onaylanarak, aslının yerinde saklanmak üzere notere verir.

Noterin bulundu u yerde inceleme imkanı bulunmaması sebebiyle evrakın ba ka bir yere gönderilmesi gerekiyorsa, noterin bulundu u yer hukuk hakimli inin onaylayaca ı örnek, aynı ekilde saklanır.

Soru turma yetkisi bulunan ki ilerle Cumhuriyet savcılarının isteyecekleri örnekler noterlik ücretine tabi de ildir. Di er resmi mercilere verilecek örneklerden yalnız yazı ücreti alınır."

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Belge aslının ibrazı usulü" ba lıklı 217 inci maddesinde, "*Bir ki i veya kurumun elinde bulunup mahkemeye teslim edilmesi gereken belgenin aslı istendi inde, ki i veya kurumun bulundu u ya da belgenin teslim edilece i yerdeki asliye mahkemesi tarafından örne i onaylanarak aslı mahkemeye gönderilir yahut teslim edilir. Mahkemece onaylanmı belge örne i, aslı gibi hüküm ifade eder."*

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun "Soru turmada Cumhuriyet savcısının hâkim kararı istemi" ba lıklı 162 nci maddesinde, "*Cumhuriyet savcısı, ancak hakim tarafından yapılabilecek olan bir soru turma i lemine gerek görürse, istemlerini bu i lemin yapılaca ı yerin sulh ceza hakimine bildirir. Sulh ceza hakimi istenilen i lem hakkında, kanuna uygun olup olmadı ını inceleyerek karar verir ve yerine getirir."*

Hükümleri yer almaktadır.

Hukuk yargılaması usulüne ili kin genel kanun niteli indeki, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun çeki mesiz yargı i lerini düzenleyen 382 nci maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendinin üçüncü alt bendinde; noter evrak ve defterlerinden alınarak ba ka yere gönderilecek örneklerin mahkeme tarafından tasdiki, çeki mesiz yargı i lerinden sayıldı ı ve aynı Kanunun 383 üncü maddesinde, aksine bir düzenleme bulunmadı ı sürece çeki mesiz yargı i lerinde görevli mahkemenin sulh hukuk mahkemesi oldu unun belirtildi i, ancak Kanunun 217 nci maddesinde bu hususta görevli mahkemenin asliye hukuk mahkemesi olaca ı açıkça belirtilerek aksine düzenlemeye yer verildi i,

1512 sayılı Noterlik Kanununun lafzı ve ruhu nazara alındı ında noterlik sisteminin asliye hukuk mahkemesi üzerine kuruldu u, asliye hukuk mahkemesinin bulunmadı ı yerlerde ise münferit sulh hukuk mahkemelerine gönderme yapıldı ı,

Böylelikle 1512 sayılı Noterlik Kanununun 55 inci maddesinin dördüncü fıkrasında geçen "*hukuk hâkimli i*" ibaresinden mer'i mevzuat dikkate alındı ında asliye hukuk mahkemesinin anla ılması gerekti i dü ünülmektedir.

Bu itibarla;

1512 sayılı Noterlik Kanununun 55 inci maddesi uyarınca mahkemelerce gerek yargı çevresi içinde ve gerekse yargı çevresi dı ında bulunan noterliklere do rudan yazı yazılarak evrak aslının istenebilece i, bu halde noter tarafından evrak aslının, noterlik dairesinin yargı alanı içindeki asliye hukuk mahkemesine ibraz edilerek aslına uygunlu u mahkemece onaylandıktan sonra onaylı suretinin yerinde saklanmak üzere notere verilmesi ve yine bu mahkemece evrak aslının istemde bulunan mahkemeye gönderilmesi,

Mahkemelerce noterlik evrak aslının istenmesi hâlinde, söz konusu evrakın mahkemeye gönderilmesi için noter tarafından sarf edilecek posta ücreti, varsa yol tazminatı ve ücretinin ceza mahkemelerinde kovu turma giderlerinden, hukuk mahkemelerinde ise depo edilen yargılama giderlerinden ödenmesi,

Cumhuriyet savcılıklarınca noterlik evrak aslının istenmesi hâlinde ise, Cumhuriyet savcılı ının bulundu u yerdeki sulh ceza hakimli inden talepte bulunulması, hakimlikçe de talebin kabulüne karar verilmesi üzerine, noter tarafından evrak aslı, noterlik dairesinin yargı alanı içindeki asliye hukuk mahkemesine ibraz edilerek aslına uygunlu u mahkemece onaylandıktan sonra onaylı suretinin yerinde saklanmak üzere notere verilmesi ve yine bu mahkemece evrak aslının istemde bulunan Cumhuriyet savcılı ına gönderilmesi,

Mahkemeler ve soru turma yetkisi bulunan ki ilerle Cumhuriyet savcılıkları tarafından, noterlik evrakından örnek istenilmesi halinde, yukarıda belirtilen evrak aslının gönderilmesine ili kin usul (asliye hukuk mahkemesine ibraz edilerek aslına uygunlu u onaylama i lemi) uygulanmaksızın noterliklerce evrak örne inin posta giderlerini kar ılması kaydıyla istemde bulunanlara do rudan gönderilebilece i, istenecek örne in onaylı veya onaysız örnek (fotokopi) olmasına bakılmaksızın, soru turma yetkisi bulunan ki ilerle Cumhuriyet savcılarının isteyecekleri örneklerin noterlik ücretine tabi olmayaca ı, mahkemelerin isteyecekleri örneklerden ise yalnız yazı ücreti alınaca ı, alınacak bu ücretin ceza mahkemelerinde kovu turma giderlerinden, hukuk mahkemelerinde ise depo edilen yargılama giderlerinden ödenmesi gerekti i de erlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesini, keyfiyetin yargı çevrenizdeki mahkemelere ve Cumhuriyet savcılıklarına duyurulmasını rica ederim.

 e-imzalıdır.
Hakan ÖZTATAR
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür

"Bu evrak, 5070 Sayılı Kanun hükmü uyarınca güvenli elektronik imza ile imzalanmı olup, ayrıca fiziki olarak gönderilmeyecektir."

Milli Müdafaa Caddesi No:22 Bakanlıklar ANKARA

Ayrıntılı bilgi için irtibat Noterlik Disiplin Bürosu

E-posta : higm@adalet.gov.tr

Elektronik a : www.higm.adalet.gov.tr

UYAP Bili im Sistemindeki bu dokümana <http://vatandas.uyap.gov.tr> adresinden jlgUaWu - xtgpXuU - VHfETTP - /pz3gY= ile eri ebilirsiniz.